
Z Texasu do San Francisca 2013

aneb zmrzlým jihozápadem Spojených států

obecně:

Nápad podniknout cestu zrovna takto měl jasné obrysy: vzato od konce, skončit jsme chtěli v San Franciscu, kde jsem po dovolené trávil ještě týden na konferenci American Geophysical Union. Jako začátek výletu jsme vybrali texaský Austin, protože to bylo nejzápadnější místo, které jsme spolu navštívili v roce 2008/2009, kdy jsme podnikli cestu z Texasu do New Yorku. Jedním z cílů tak bylo dokončit cestu přes celé Spojené Státy z New Yorku do San Francisca, i když obě cesty začínaly v Texasu. Dalším dobrým důvodem pro Austin bylo to, že je to město, ve kterém se hraje dobrá muzika a ta neomrzí, takže strávit večer v nějaké austinské hospodě lze celkem kdykoli.

Třetím důvodem, proč Austin, byla moje touha navštívit Big Bend National Park. Jednak jsem tam ještě nebyl, a hlavně – tento park je odevšud dost daleko, leží na hranici Texasu a Mexika. Ostatně – to, že je daleko, je asi také důvod, proč jsem tam ještě nebyl. Austin, i když je to z něj do Big Bendu ještě 800 km, je tak jedním z nejbližších měst, kam se dá snadno doletět. Cesta z Texasu do Kalifornie měla vést zejména místy, která jsem znal a chtěl jsem se na ně znovu podívat s Bárou. Abych ale jen neopakoval, doplňovali jsme cestu návštěvami parků a měst, kde jsem ještě nebyl a Big Bend měl být jednou z hlavních atrakcí. Další itinerář byl vlastně hotov hned: z Big Bendu jsem proložil spojnicí do San Francisca a vybral krásná místa okolo cesty. Problém byl v tom, že jich bylo tolik, že jsme museli škrtnat, protože na cestu jsme měli jen omezené dva týdny. Myslím ale, že to stálo za to.

Z Prahy jsme přes Frankfurt odletěli do Houstonu, kde jsme se odbavili do USA a pak malým přískokem doplachtili do Austinu. Přes Fort Stockton jsme navštívili Big Bend NP na hranicích s Mexikem, dojeli na sever k hranici s Novým Mexikem do Carlsbad Caverns NP, nakoukli do Guadalupe NP s nejvyšší horou Texasu a prohlédli si El Paso. Přes Las Cruces a vojenskou střelnici jsme pokračovali do White Sands NM, pak přes pláně Nového Mexika a údolím Rio Grande do El Malpais NM a El Morro NM. Podél Route 66 pak už do Arizony, Petrified Forest NP, Meteor Crater, vesnička Sedona v červených skalách. Následoval zamlžený Sunset Crater, Wukoki a Wupatki Pueblo, soutěska Little Colorado River a pak Grand Canyon. Poté jsme navštívili městečko Williams s bohatou vánoční výzdobou, stříhli si dva kousky zachovalé staré Route 66 v západní Arizoně a přešli do Kalifornie, do Mohavské pouště, kde jsme vylezli na písčné Kelso Dunes a prošli se ohromným lesem Joshua Tree. Následovalo Las Vegas, Hoover Dam a Death Valley. Pak už cesta do San Francisca s prohlídkou mostů, města a ochutnávkou čínské čtvrti.

Kromě stále se dramaturgizující procedury při vstupu do USA, na kterou jsme stáli frontu o délce právě času, který jsme měli vymezený na přestup v Houstonu, jsme se s přítomností strážců zákona potkali ještě dvakrát, a to při silničních kontrolách u hranic s Mexikem. Nicméně kontroly jsou daleko (velké desítky km) od hranic. Poprvé jsme byli zastaveni při cestě z Big Bend NP na sever, podruhé za Las Cruces v Novém Mexiku cestou na severovýchod do White Sands. Kontroluje se identita osob, obojí proběhlo vcelku rozumně bez výraznějších problémů.

Jak již bylo řečeno, cestovali jsme ve dvou. Pro Báru to byla druhá cesta do USA, první na jihozápad. Pro mě cesta pátá a jihozápadem jsem projížděl potřetí. Některá místa jsem tak navštívil poprvé, ale jiná podruhé a některá potřetí. Zrovna třetí vstup do Grand Canyonu považuju za svůj poslední pěší – doufám, že příště se tam podívám po řece. Touto cestou se mi také geograficky pospojovaly dohromady všechny čtyři předchozí výlety. Důležitým výsledkem cesty bylo zjištění, co všechno chceme vidět příště. Narozdíl třeba od Zélandu, který mě nezaujal tolik, abych si tam plánoval další cestu, a od Austrálie, která je tak drahá, že není jisté, že se tam znovu podíváme, se cesta po Spojených státech dá plánovat dobře i do budoucna, protože je tam stále co k vidění a ceny letenek i benzínu jsou relativně příznivé. A v neposlední řadě jsem byl sám překvapen tím, kolik nových společenských a kulturních záležitostí jsme i nyní objevili a jaká setkání s lidmi jsme zažili. Spojené státy rozhodně nejsou nudná standardizovaná země, kde vše funguje a nelze být překvapen. Naopak. Jen některé záležitosti nejsou vidět na první pohled.

auto:

Vůz byl zcela standardní sériový sedan Chevrolet Malibu (osmá generace) z půjčovny National. Půjčovnu jsme vybrali tak, aby umožňovala vrátit auto jinde než bylo půjčeno a byla co nejlevnější. Jako kategorii vozů jsme zavrhlí „economy“ (mikroauta) a objednali si „compact“ (malé vozy), nejmenší auto, které vypadalo, že to s ním půjde ujet. Nicméně v Austinu compact neměli (chaos je v půjčovnách standardem) a tak nám za stejnou cenu půjčili „full size“, což byl tedy Chevy, něco o velikosti řekněme naší vyšší střední třídy. Délka 486 cm je srovnatelná třeba s Audi A6 nebo BMW 5. V autě jsme nespali ani jsme spát nehdrali, takže karoserie sedan nevadila. Prostor na zadních sedadlech a ohromný kufr umožňoval pohodlné zacházení s kempovacím náčiním a osobními věcmi, pohodlí na předních sedadlech dostatečné i pro dlouhé přejezdy. Motor 2.4 litru řadový čtyřválec, benzín, 123 kW, 225 Nm – žádné dělo, ale jelo to hezky. Automatický šestikvart s možností ručního řazení. Pro zajímavost: při vyzvednutí mělo auto najeto jen něco přes 2 tisíce mil, a během prvních tří projetých nádrží klesla spotřeba postupně celkem o 16%. Ve statistice níže uvádím samozřejmě průměrnou spotřebu za celou cestu, ale auto jsme vlastně teprve zajížděli.

statistika:	celkem ujet	5548 km	
	celkem propáleno benzínu	420,62 litrů	
	průměrná spotřeba	7,58 lit / 100 km	
	průměrná cena USD	3,225 \$ / galon	
	průměrná cena Kč	17,52 Kč / litr	
	průměrná cena kilometru	1,33 Kč / km	(údaje v Kč podle skutečných výdajů z karty)

jak jsme bydleli:

Cesta trvala **16 dní** (Bára), užili jsme si **15 nocí**. **1x** jsme nocovali v **letadle** (cestou zpět). **4x** jsme bivakovali v **kempu** (Big Bend, Carlsbad Caverns, Grand Canyon, Death Valley) a **10x** v **motelu**. Nultou noc před odjezdem strávenou u příbuzných v Praze nepočítám. Převaha motelů nad kempy byla dána mrazem, ve kterém jsme ztraceli morálku pro kempování. To se projevílo i na výsledném účtu. Na ubytování při podobné cestě jindy než v zimě by se dalo něco ušetřit.

co jsme viděli:

Jednalo se o výlet automobilový, přes noc jsme vyrazili jen na jednu túru. Celým výletem nás provázelo zejména mrazivé počasí. Počítali jsme s ním na náhorní plošině okolo Grand Canyonu, ale mráz a náledí v Texasu a Novém Mexiku nás (ale i místní) překvapily. Na itineráři to ale nic neměnilo, jen místo kempů jsme občas bivakovali v motelech.

Mezi nejhezčí navštívené **přírodní útvary a parky** patří: **Big Bend NP** s kaňony Rio Grande (Boquillas Canyon, Santa Elena Canyon), stolovými horami, pouštní krajinou a horkými prameny; **Carlsbad Caverns NP** s prohlídkou ohromné jeskyně s nádhernou krápníkovou výzdobou; **White Sands NM** – bílé písečné duny v našem případě ještě kořeněné sněhem, což vytvářelo jakýsi bělostný tón v tónu; **El Malpais NM** – rozlehlé území s černými lávovými proudy pod žlutými pískovcovými skalami a také přírodní skalní oblouk La Ventana; **El Morro NM**, skála, na které bydleli Indiáni a do níž vyrývali nápisy španělští dobyvatelé od 17. století; **Petrified Forest NP**, kde jsme obdivovali jak barevnou Painted Desert, tak hlavně zkamenělé kmeny stromů; **Meteor Crater** vzniklý dopadem velkého kamene odněkud před asi 50 tisíci lety; červené skály okolo **Sedony**; soutěska Little Colorado a pak i **Grand Canyon NP**, kde jsme prohlíželi zmrzlý kaňon shora a do něj jsme sestoupili po South Kaibab Trailu, přespali dole v Bright Angel Campground, udělali si dvouhodinovou procházku proti proudu Bright Angel Creeku na protější straně (North Kaibab Trail) a vystoupili druhý den nahoru po Bright Angel Trailu; **Mojave Desert** a její písečné Kelso Dunes a Cima Dome s rozlehlým lesem Joshua Tree, které jsme pozorovali a fotili v žltorudé záři zapadajícího slunce a **Death Valley NP** s mnoha atrakcemi jako Zabriskie Point, Dantes View, Golden Canyon, solná pláň na dně údolí, nejnižší místo v USA Badwater, Natural Bridge, Artists Palette, písečné duny na Mesquite Flat a Mosaic Canyon.

Viděli jsme dost **zvířátek**. Mezi ta zajímavá patří endemická želva v Big Bend NP, jelen běloocasý, kojot (viděla jen Bára) ve středním Novém Mexiku, kondor kalifornský, jelenec ušatý a wapiti v Grand Canyonu, spousta krkavců a dalších ptáčků a v San Franciscu pak i lachtani kalifornští. Navíc jsme našli také jednoho sněhuláka v Novém Mexiku!

Některé navštívené **vesnice**: Austin, El Paso, Sedona, Flagstaff, Williams, Oatman, Las Vegas, San Francisco. Z **pa-mětihodností** stvořených lidskou rukou jsme viděli indiánská puebla Wukoki a Wupatki a dalších několik okolo, projeli jsme si zbytky staré Route 66 a prohlédli ospalá městečka okolo ní, Hoover Dam a nový dálniční most (2010) přes Colorado pod přehradou, nový Bay Bridge (2013) přes záliv u San Franciscu, Golden Gate Bridge a pak samozřejmě samotné Las Vegas a San Francisco.

den po dni:

0. 22.11. Vrcov – Praha
1. 23.11. Praha – Frankfurt – Houston – Austin, půjčení auta
2. 24.12. nákupy Austin, cesta do Fort Stockton
3. 25.12. do Big Bend NP, Boquillas Canyon, Rio Grande Village, horké prameny, Chisos Basin
4. 26.12. Santa Elena Canyon, cesta do Carlsbad Caverns NP
5. 27.12. prohlídka jeskyně v Carlsbad Caverns, picnic v Guadalupe Mnts. NP, prohlídka El Paso, do Las Cruces
6. 28.12. prohlídka White Sands, cesta přes Nové Mexiko, prohlídka El Malpais a El Morro, do Gallup na Route 66
7. 29.12. Petrified Forest NP, Meteor Crater, Sedona, do Flagstaffu
8. 30.12. Sunset Crater, Wukoki, Wupatki a další puebla, Little Colorado Gorge, Grand Canyon v mlze
9. 1.12. sestup do Grand Canyonu, výlet kousek bočním kaňonem naproti
10. 2.12. výstup z Grand Canyonu, vyhlídky ze South Rim, cesta do Williams na Route 66
11. 3.12. Route 66, přes Kingman, Black Mountains a Oatman, Kelso Dunes, Joshua Tree, večer v Las Vegas
12. 4.12. nákupy Las Vegas, Hoover Dam a nový most přes Colorado, cesta do Death Valley
13. 5.12. prohlídka Death Valley, cesta večer do Bakersfieldu
14. 6.12. cesta do San Franciscu, nový Bay Bridge, prohlídka města, tuleni
15. 7.12. Golden Gate Bridge, pláže (stále čepice + rukavice), Bára odlétá domů: San Francisco – Frankfurt
16. 8.12. Bára: Frankfurt – Praha a busem do Vrcova
- 14.12. Petr odlétá po týdnu domů stejným spojem jako Bára
- 15.12. Petr: Frankfurt – Praha a busem do Vrcova

penízky:

Veškeré náklady jsou rozděleny do deseti zřetelných položek, uvedené ceny jsou v Kč dohromady pro nás oba s výjimkou letenek, kde se cena ze záhadného důvodu dost lišila, i když to byla stejná linka, jen já o týden později. Například náklady na auto a benzín by byly skoro stejné, i kdyby jeli čtyři lidé, proto uvádím cenu celkovou.

letenka Bára	(včetně poplatků)	16.700,-
letenka Petr	(proplacena ÚSMH AV ČR)	21.200,-
auto	(půjčení i jedna oprava píchlé pneu za \$15)	16.200,-
benzín	(za celých 5,5 tisíce km)	7.400,-
jídlo a pití	(zejména vlastní vaříč, ale ne úplně nejskromněji, i fast foody, kafička, dvě hospody)	7.800,-

bydlení	(kempy, motely, podrobnosti uvedeny výše)	15.600,-
vstupy	(vízum, annual pass do NP, Meteor Crater, mýto Bay Bridge)	2.800,-
suvenýry	(drobnosti pro nás a pro přátele, nový plynový vaříč za \$20)	2.100,-
parkovné a busy	(busy ČB-Praha, mhd Praha, balení batohů na letišti)	900,-
dům	(náklady na zajištění hlídání domu po dobu naší nepřítomnosti)	1.700,-
pojištění	(jen Bára, pojištění zdravotních výloh do zahraničí, bez rizikových sportů)	300,-
celkem		92.700,-

Když si představím, že tak 1.800,- Kč by každý z nás za tu dobu doma projedl stejně a odečtu suvenýry a náklady na dům, tedy položky, které se nevztahují bezprostředně k samotnému průběhu cesty, dojdou k částce 42.700,- Kč pro jednoho. Fakticky jsme ale ušetřili na mojí letence, kterou mi zaplatili v práci, takže nás cesta stála jen 71.500,-, což po odečtení jídla, suvenýrů a domu vychází na **32.100,- Kč** pro jednoho. Výrazně lze ušetřit na motelech, když není zima a lze bydlet v kempu (nejlevnější motel byl v Gallupu za \$30 [nicméně byl trochu humusný, Bára spala ve vlastním spacáku, protože v peřinách už před námi někdo bydlel], v Las Vegas za \$39, na druhém cenovém konci je naopak hotel v Grand Canyon Village za \$126 a motel v Austinu za \$100). Standardně se v neturistických lokalitách lze ubytovat v čistém motelu okolo \$55 – \$65. Kempy oproti tomu stojí \$14 – \$20. Vše myšleno pro oba dohromady. Výraznou položkou v ceně za auto je poplatek za vrácení auta jinde, než bylo zapůjčeno, v našem případě to bylo \$250 (tedy třetina ceny), které lze tedy ušetřit, pokud člověk uskuteční cestu jako kolečko. Dále lze také vynechat hospody a fast foody a stravovat se čistě kempovacím způsobem, ale co by to bylo za výlet do Států bez Burger Kinga a čínské hospody ve Friscu, že :-)

výstupy:

Galerie 153 digifotek (včetně PF2014 postaveném na fotu suvenýrů z Las Vegas) upravených pro full HD rozlišení a pro komentovanou prezentaci na webu, 1634 syrových fotek po vyházení nepoužitelných, podrobný kilometrový itinerář, podrobné vyúčtování, přibližně 1 kg prospektů, letáčků a jiných více či méně informativních materiálů, mapka trasy, tato zpráva.

Petr a Bára